

Vzdělávací obor: **Člověk a jeho svět**

Očekávaný výsledek učení: CJS-CJS-005-ZV5-022

Dodržuje pravidla bezpečného pohybu a pobytu v různém prostředí, prokáže zodpovědné jednání při styku s neznámými osobami, předměty a látkami.

Popis úrovně: Na cestě

- Sleduje z hlediska bezpečnosti svou cestu do školy a další místa, kde se obvykle pohybuje, rozpoznává možná rizika.
- Popisuje, jak se připravit na pohyb ve vnějším prostředí za různých povětrnostních podmínek.

Bezpečně každý den

Autorka: Eva Marádová

Ilustrace podporuje osvojování základních pravidel bezpečného pohybu a pobytu v různém prostředí. Žáci v modelových situacích z každodenního života zvažují, zda může být za určitých okolností ohroženo jejich bezpečí. Diskutují, jak v rizikových situacích bezpečně reagovat, sdílejí vlastní zkušenosti s ostatními spolužáky a společně navrhuji doporučení, jak možnému ohrožení zdraví a bezpečí předcházet. Žáci podporují svou psychickou odolnost, učí se vyhodnocovat riskantní situace, s nimiž se mohou setkat, zachovat klid a rozvahu. Vytváří příležitosti pro diskuse, aktivity, dramatizace, které připravují žáky na rizikové situace, a podporují tak jejich mentální pohodu.

Popis realizace / Zadání pro žáky

Úvod – motivace

Brainstorming k tématu – Bezpečně každý den

- V jakých prostředích pobýváme v průběhu běžného dne?
- U každého prostředí (byt/dům, zahrada, hřiště, park, ulice, digitální prostředí) uvádějte, jak se v něm cítíte, co ovlivňuje váš pocit bezpečí?
- Za jakých okolností by mohlo v jednotlivých prostředích dojít k ohrožení našeho zdraví a bezpečí?

Aktivity ve skupinách

- Rozdělte žáky do skupin – každá skupina si vylosuje jedno prostředí (byt/dům, zahrada, hřiště, park, ulice, digitální prostředí).
- Úkolem skupin je diskutovat, v jakých souvislostech by při pobytu nebo pohybu v tomto prostředí mohly být ohroženy děti. Žáci zvažují i různé povětrnostní podmínky ve vnějším prostředí.
- Možná rizika a okolnosti ohrožení zdraví dětí žáci zapisují na poster, případně pracují s využitím digitálních technologií.
- Výsledkem aktivity skupin je návrh doporučení, která vedou k ochraně bezpečí dětí.

Reflexe doplněná řešením modelových situací

- Prezentace rizik jednotlivými skupinami ve třídě
- Sdílení zkušeností v rámci celé třídy

Prezentace je provázána s řešením konkrétních modelových situací: *Co bys dělal(a), kdyby...*:

- Na dětském hřišti volně běhá velký pes...
- Chystáš se přecházet ulici a uslyšíš houkat sanitku...
- Nestihneš autobus, kterým pravidelně jezdíš do školy...
- Na pískovišti leží injekční stříkačka s jehlou...
- Neznámý pán tě osloví před školou s tím, že tě má hned odvézt za maminkou...
- Z elektrické zásuvky na chodbě domu vyčnívají dráty...
- V parku mezi malými dětmi jezdí na elektrokoloběžce velký kluk...
- Kamarád/ka se chlubí, že nový známý, s nímž se seznámil/a na internetu, se chce sejít...
- Jedeš na kole parkem a začne velká bouřka se silným deštěm...

Žáci čerpají z vlastních zkušeností a zážitků ze svého okolí. Zvažují, jak by se zachovali a co by se následně mohlo stát. S využitím osvojených znalostí navrhuji možné varianty řešení. Diskuse k procesu rozhodování v rizikových situacích směřuje k upevňování bezpečných způsobů chování.

Výstupem lekce může být tvorba „karet rizik“, které budou žáci postupně výtvarně/graficky zpracovávat (komentované obrázky rizikových situací a bezpečného chování). Vytvořené materiály mohou být využívány v rámci celoškolských aktivit zaměřených na prevenci dětských úrazů.

Vazba na klíčové kompetence

Název KK Složka KK Kód OVU	Znění OVU	Vzdělávací strategie
KK osobnostní a sociální Resilience: odolávání obtížným situacím KOS-ODO-000- ZV5-001	Reflektuje obtížné situace, do kterých se dostává.	- vytvářím příležitosti pro diskuse a aktivity, které podporují mentální pohodu - začleňuji do výuky příklady ze života a osobnostního rozvoje, další scénáře nebo příběhy překonávání překážek - učím žáky na příkladech, skrze zážitky či dramatizaci, jak si vytvářet a udržovat pozitivní mentální modely i při konfrontaci s výzvami

Metodický komentář pro učitele

- Motivujte žáky ke sdílení zkušeností i emocí z pobytu a pohybu v různých prostředích.
- Podporujte diskusi žáků ve skupinách o rizikových situacích, ke kterým může v různých prostředích dojít, a o možnostech jejich řešení.
- Vytvářejte příležitosti ke vzájemnému předávání pozitivních zkušeností, jak chránit své bezpečí.
- Umožněte žákům zvládat pocity obav z možného ohrožení při pobytu v různém (novém) prostředí tím, že budou řešit modelové situace, aby se tak bezpečné projevy chování postupně staly součástí jejich života.
- Dejte prostor pro reflexi aktivit, prezentaci námětů žáků slovně i využitím graficky zpracovaných materiálů.

Popis ověřování

Pozorování a diskuse:

Učitel

- Pozoruje práci žáků ve skupinách, sleduje participaci jednotlivých žáků na společném projektu a vzájemnou kooperaci při plnění úkolů.
- Vytváří příležitosti ke vzájemnému předávání pozitivních zkušeností, jak chránit své bezpečí. Ověřuje, zda žáci vnímají zdraví celistvě, v propojení všech složek (fyzické, psychické a sociální).
- Klade otázky a sleduje, do jaké míry žáci při prezentaci rizik dokážou obhajovat a zdůvodňovat svá řešení rizikových situací.
- Ověřuje, jak žáci dokážou v diskusích aplikovat pravidla bezpečného chování v konkrétních situacích.
- Otevře diskusi nad vytvořenými kartami rizik, formativně hodnotí správnost i grafickou podobu návrhů.

Reflexe:

- *Co jsem se dnes naučil/a?*
- *Které situace bylo snadné správně vyřešit?*
- *Co bylo náročné?*
- *Zapojil/a jsem se do aktivity ve skupině?*
- *Cítil/a jsem se při práci v týmu bezpečně?*
- *Ve kterých situacích bych určitě obstál/a (bezpečně je vyřešil/a)?*